

LA CITOPATOLOGIA COMBINADA AMB L'ECOGRAFIA CUTÀNIA COM A MÈTODE DIAGNÒSTIC EN LA SUBTIPIFICACIÓ DEL CARCINOMA BASOCEL·LULAR

Fortuño-Mar A¹; Pasquali P²; Castillo M³; Pons-Ferré L¹; Pons O⁴; Laza-Romaguera¹; Castillo-Escudero A⁵; Mateo-Sanz JM⁶; Puig S³

¹Eldine Patologia, Tarragona. ²Servei de Dermatologia, Pius Hospital de Valls (Tarragona). ³Servei de Dermatologia, Departament de Medicina, Hospital Clínic, Universitat de Barcelona i ⁴Facultat d'Enologia, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, ⁵Impat Diagnòstic, ⁶Departament d'Enginyeria Química, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona

INTRODUCCIÓ

El tractament del carcinoma basocel·lular (CBC) es basa fonamentalment en el subtipus histològic. Tot i que són coneguts els criteris citològics d'aquest tipus de tumor no hi ha estudis específics per als diferents subtipus.

MATERIAL I MÈTODES

Es revisen 84 mostres citològiques de lesions cutànies amb diagnòstic clínic i dermatoscòpic de CBC, amb estudi ecogràfic i correlació histopatològica. La tècnica utilitzada per la obtenció dels estesos citològics va ser el scraping. Les preparacions van ser tenyides amb Papanicolaou.

RESULTATS

L'estudi citològic combinat amb l'ecografia va tipificar 29 casos de CBC superficial (sCBC) i 55, de CBC no superficial (nsCBC). L'ecografia cutània de les lesions va mostrar una mitjana de profunditat de 0.62 i 2.18 mm i una mitjana d'amplada de 7.69 i 8.88 mm en el sCBC i nsCBC, respectivament (Figs. 1 i 2).

Les troballes citològiques associades a sCBC van ser: cel·lularitat escassa, atípia lleu, absència de dehiscència, abundant cel·lularitat escamosa associada i presència de cèl·lules clares i mucina (Fig. 3). En contraposició, les característiques morfològiques més freqüents del nsCBC van ser cel·lularitat abundant, més dehiscència, atípia moderada, escassa cel·lularitat escamosa associada, menys mucina i absència de cèl·lules clares (Fig. 4). Únicament va haver-hi un fals negatiu que va ser catalogat com a nsCBC ulcerat i la biòpsia va confirmar de sCBC amb focal ulceració.

Les variables estadísticament significatives van ser: Amplada i profunditat de l'estudi ecogràfic i atípia citològica, dehiscència, presència de cèl·lules clares i mucina de l'estudi citològic.

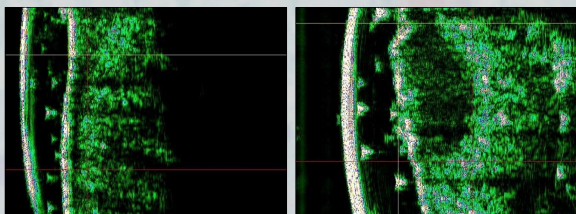

Fig. 1 CBC superficial (Ecografia)

Fig. 2 CBC no superficial (Ecografia)

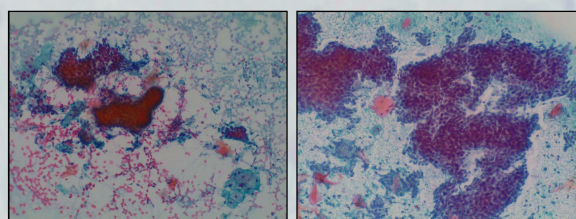

Fig. 3 CBC superficial (Pap, x100)

Fig. 4 CBC no superficial (Pap, x200)

DISCUSSIÓ

L'atípia lleu, l'absència de dehiscència, la presència de mucina i la menor amplada de la lesió es relacionen amb una bona diferenciació del sCBC. D'altra banda, la presència de cèl·lules clares i la menor profunditat estan associades a la superficialitat de la proliferació tumoral.

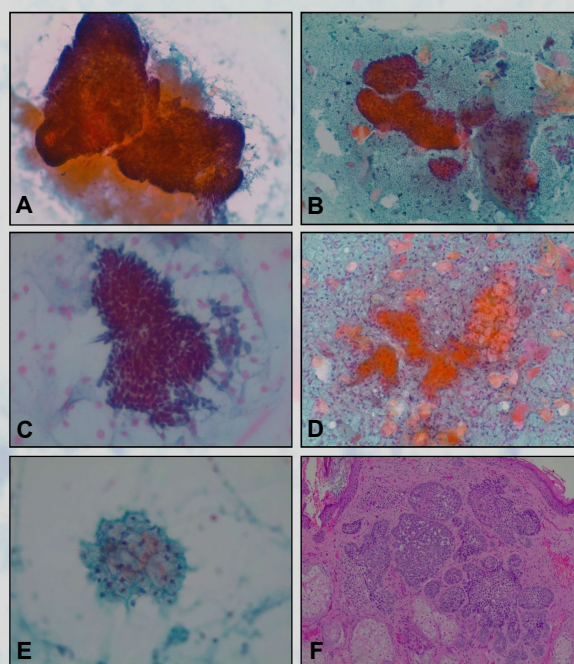

Fig. 5. Carcinoma basocel·lular (CBC) A i B, Grups grans de cèl·lules basals amb mucina i estroma (Pap, x200, x100). C, Cèl·lules basals petites, amb atípia lleu (Pap, x200). D i E, Cèl·lules clares (Pap, x100, x200). F, CBC nodular (H-E, x40).

CONCLUSIONS

La citologia exfoliativa combinada amb l'ecografia cutània són un test fiable, simple i segur en el diagnòstic dels CBC i permet la subtipificació entre sCBC i nsCBC. Aquesta combinació és d'especial ajuda en situacions on es plantegen tractaments no quirúrgics i per tant, no existeix la opció d'estudi histopatològic.

BIBLIOGRAFIA

1. Bakis S, Irwig L, Wood G, D W. Exfoliative cytology as a diagnostic test for basal cell carcinoma: a meta-analysis. *Br J Dermatol*. 2004;150(5):829-36.
2. Derrick RK, Smith R, Morrison, Kirkham N, Darley CR. The use of cytology in the diagnosis of basal cell carcinoma. *Br J Dermatol*. 1994;130:561-3.
3. Fortuño-Mar A. Cytology. *Curr Clin Pathol*. 2014;12:213-9.
4. Mogensen M, Nurnberg BM, Forman JL, Thomsen JB, Thrane L, Jemec GB. In vivo thickness measurement of basal cell carcinoma and actinic keratosis with optical coherence tomography and 20MHz ultrasound. *Br J Dermatol*. 2009;160:1026-33.
5. Ruocco E, Brunetti G, Del Vecchio M, Ruocco V. The practical use of cytology for diagnosis in dermatology. *J Eur Acad Dermatol Venereol*. 2011;25(2):125-9.
6. Vega-Memije E, Martinez-De Larios N, Waxtein LM, Dominguez-Soto L. Cytodiagnosis of cutaneous basal and squamous cell carcinoma. *Int J Dermatol*. 2000;39(2):116-20.